

70. A Széchenyi-múzeum részére beérkezett iratok és ajándékok, ú. m.: 1. Bács-Bodrog, Csanád-, Temes-, Thuróc- és Vasvármegyéktől a levéltáraikban található Széchenyi-iratok másolata. — 2. Gr. Széchenyi Gyula ő Exejától: Egy elefántsontból készült koporsóalakú kis tok, benne egy tollszár tollal, melyet gr. Széchenyi halála előtt használt. — 3. A Nemzeti Kaszinótól: A Nemzeti Kaszinó Évkönyve 1901. Két példányban. — 4. Fabriczy Kornéltól: Gróf Széchenyi Istvánnak Fabriczy Sámuelhez intézett 4 eredeti levele. — Köszönettel vétetnek.

71. A könyvtár részére küldött ajándékok, ú. m.: 1. Körösy József l. tagtól: A részvénytársulatok pénzügyi eredményei 1874—1898. — 2. Turin városától: Primo Centenario di Vincenzo Gioberti. — 3. Konez Józseftől: Benkő József Hunyadmegyéről. — 4. Litschauer Lajostól: A Magyar ált. közsézbánya R. T. Alsó-Galla-Bánhidai barnaszén bányaműve. — 5. Fényes Lajostól: Gutai ág. hitv. anyaszentegyház története 1543 - 1900-ig. — 6. Döller Antaltól: Vitairat dr. Stanislav Wroblewskitől a „Tengerszem” ügyben lengyel nyelven. — Köszönettel vétetnek.

72. Az utolsó összes ülés óta megjelent Akadémiai kiadványok jegyzéke: Akadémiai Értesítő, 147. füz. (XIII. k. 3. füz.) Athenaeum, XI. évf. 1. sz.; Irodalomtörténeti Közlemények, XII. évf. 1. füz.; Mathemat. és természettud. Értesítő, XX. köt. 1. füz. — Tudomásul vétetik.

73. Elnök úr a jegyzőkönyv hitelesítésére ENDRÓDI SÁNDOR és GYOMLAY GYULA l. tagokat kéri föl.

TIZENNEGYEDIK AKADEMIAI ÜLÉS.

Rendkívüli elegyes ülés.

1902. márczius 24-én.

B. EÖTVÖS LORÁND akadémiai elnök úr elnöklete alatt jelen vannak: Gróf Andrássy Tivadar, Beöthy Zsolt, Gyulai Pál, Kautz Gyula, Pauler Gyula, Than Károly ig. tt. — Joannovics György, báró Nyáry Jenő t. tt. Czobor Béla, Entz Géza, Hampel József, Heinrich Gusztáv, Ilosvay Lajos, Kherndl Antal, Klein Gyula, Láng Lajos, Lengyel Béla, Réthy Mór, Sziunyei József, Thaly Kálmán, Zsilinszky Mihály r. tt. — Acsády Ignác, gr. Andrássy Gyula, Borovszky Samu, Bugarszky István, Daday Jenő, Hegedüs István, Kövesligethy Radó, Munkácsi Bernát, Négyesy László, Rados Gusztáv, Ráth Zoltán, Staub Mór, Tötössy Béla, Vargha Gyula l. tt. — Jegyző: Szily Kálmán főtítkár.

1. Elnök úr megnyitván az ülést, ekképen szólott:

Tisztelt Akadémia!

Tisza Kálmán meghalt!

Ujra eltávozott körünkben egy azon vezérférfiak közül, a kiknek nemzetünk alkotmányos életének helyreállítását, megerősítését és fejlesztését köszöni Nevét, a míg élt s a politika küzdő terén állott, a pártok szenvedélye majd egekig emelte föl, majd a sárba rántotta le; de ő, a ki egész tettejét nemzetének áldozta, a mulékony ítéletnél többet érdemel. Méltóvá tette magát arra, hogy most, miután nyugodni tért, a történet elfogulatlan méltatással jegyezze föl tetteit érzélapjaira.

Nemzetünk kegyelettel fogja őrizni emlékét.

De meg fogjuk őrizni mi is, a kik tiszteltük és szerettük őt

ügy, mint viszont ő tisztelte a tudományt és szerette annak magyar művelőit.

Szoros összeköttetés fűzte őt mihozzánk, szorossá tette azt ő maga, mert a mióta Akadémiánk 1881-ben igazgató-tanácsa tagjává, 1886-ban pedig II. osztálya tiszteleti tagjává választotta, azóta nagy elfoglaltsága mellett is, szorgalmasan látogatta üléseinket és fontosabb ügyeink elintézésében szóval és tettel segítségünkre volt.

Mennyire szíven viselte a boldogult Akadémiánk érdekeit, azt legjobban tudják azok, a kik az utolsó húsz év alatt vele együtt vettek részt igazgató-tanácsunk üléseiben és bizonyosságot tehetnek arról, mily gyakran segítette elő, a legkisebb részletekre kiterjeszkedő jó tanácsával, vagyoni jólétünk biztosítását és gyarapítását, a mely immár képessé tesz bennünket, hogy nemzeti és tudományos feladatainknak évről-évre nagyobb mértékben meg bírjunk felelni. Nem feledkezett meg rólunk akkor sem, mikor a miniszteri székből, vagy a törvényhozás padjain javunk előmozdítása módjában állott.

Hatalmas pártfogót, bölcs tanácsadót, kötelességtudó tagtársat vesztettünk el benne, a ki Akadémiánknek nemcsak díszére vált, hanem javának öregbítéséhez is hozzájárult.

Örizzük meg emlékét s ehhez méltóan fejezzük ki kegyeletünket!

*

A mint megtudtam, hogy a boldogult örökre behunyta szemét, kitűztem a gyászlobogót Akadémiánk homlokzatára s magam a gyászoló családhoz siettem. Fiának, gróf Tisza Istvánnak részvétemet fejezván ki, a ravatal felállítására az Akadémia nevében felajánlottam oszlopcsarnokunkat.

A gróf úr — ez ajánlatért meghatottan mondvá köszönetet — kijelentette, hogy azt igénybe nem veheti, mert családja, különösen a boldogultnak nemeslelkű özvegye, ragaszkodik ama kívánságához, hogy a drága halott pihenjen a családi házban mindaddig, míg onnan a geszti sirboltba fog szállíttatni.

Kérem a tisztelt Akadémiát, hogy ez intézkedéseimet jóváhagyni méltóztassék.

Felszólítván egyszersmind az Akadémia t. tagjait, hogy a gyászszertartáson holnap d. u. 3 órakor lehetőleg teljes számban jelenjenek meg, indítványozom:

a) Tegyen az Akadémia koszorút a boldogult ravatalára.

b) E mai üléséből intézzen részvétíratot az elhunyt özvegyéhez.

c) Határozza el, hogy dicsőült tagjának emlékezetét nagygyűlésen fogja emlékbeszéddel ünnepelni.

d) Terjesztessék e mai ülésből indítvány a nagygyűlés elé Tisza Kálmán arcképének lefestése és képes-termünkbe elhelyezése iránt.

A M. Tud. Akadémia az előleges intézkedéseket mély megilletődéssel helyeslőleg tudomásul veszi, az indítványokat egyhangúlag elfogadja és határozottá emeli.

2. Elnök úr a jegyzőkönyv hitelesítésére gróf ANDRÁSSY TIVADAR ig. és JOANNOVICS GYÖRGY t. tagokat kéri föl.